

**VISOKA POSLOVNA ŠKOLA
STRUKOVNIH STUDIJA
ČAČAK**

SEMINARSKI RAD

Predmet: Uvod u informacione sisteme

Operativni sistem Microsoft Windows XP

Mentor: _____
Profesor: _____

Student: _____
Br.Indeksa: _____

OPERATING SYSTEM MICROSOFT WINDOWS XP

Marko Nešović, broj indeksa 479/02
FAKULTET ORGANIZACINI NAUKA, BEOGRAD, JOVE ILIĆA 154

Rezime: U ovom seminarskom radu predstavljen je operativni sistem Windows XP, novine, mane, poboljšanja i stabilnost u radu.

KLJUČNE REČI: OPERATIVNI SISTEMI, HOME EDITION, PROFESSIONAL

1. UVOD

Operativni sistemi u principu služe za upravljanje radom uređaja i omogućavaju korišćenje kompletnog računara i ostalih aplikacija. U prevodu služe za povezivanje hardvera i softvera. Jeseni 2001. godine posle uspešnih verzija Millennium Edition i Windows 2000 Microsoft je uspeo da za kratko vreme izbaci i nezvanično predstavi svoju novu verziju Windowsa – Windows XP. Kao i što je najavljivano Windows XP je predstavljen u dve varijante: *Home Edition* i *Professional*. U daljem tekstu biće reči o verziji Windows XP Professional, jer je ona bogatija opcijama od Home Edition-a tako da se time izbegava eventualno preskakanje nekih ključnih stvari. U suštini, XP Professional je naslednik *Windowsa 2000*, ali se u samom startu razlikuje po potpuno drugačijem korisničkom interfejsu. Za razliku od Windows-a 2000 Xp je prilično “našminkan”, dominiraju pastelne boje i sam izgled je mnogo šareniji, deluje dopadljivo ali naravno postoji mogućnost vraćanja na stari izgled uz pomoć desktop tema koje nude pregršt novih opcija.

2. INSTALACIJA

Instalacija traje oko tridesetak minuta i protiče bez ikakvih problema, nudi se opcija *upgrade* postojeće verzije OS-a (ako posedujete Windows 98, Millennium ili 2000...) i *new instalation* koja instalira XP na particiju sa koje se brišu svi podaci. Kao u prethodnim verzijama podržana je *dual boot* opcija (više operativnih sistema) i, naravno preporuka da se ne instalira više OS-a na jednu particiju. Problemi se mogu javiti ako neka komponenta računara nema odgovarajuće drajvere u samoj XP instalaciji, pa čak i uz drajvere od proizvođača dotične komponente XP može javiti da to nisu drajveri licencirani od strane Microsofta i da može da bude problema..... To može da predstavlja problem jer nijedan stariji drajver neće proći bez takvog upozorenja. Ignorisanje ovog upozorenja u većini slučajeva neće prouzrokovati pad sistema ili neke druge probleme.

3. HARDVERSKA ZAHTEVNOST

Tabela 1.

Komponente	Min. sistemske zahtevnosti	Preporučeni nivo sistema
CPU (do dva)	P2 233 MHZ ili ekvivalent	P2 333 MHZ ili ekvivalent
RAM (min i max)	64 MB / 4 GB	128 MB / 4 GB
Hard disk	2 GB hard disk sa 650 MB slobodnog prostora	2 GB slobodnog prostora
Max. prostor hard diska na particiji	2 terabajta	2 terabajta
Velicina particije	1,5 GB	2 GB
Graficka karta i monitor	VGA ili kompatibilni adapter; monitor koji podržava rezoluciju od 800 x 600	SVGA ili kompatibilni adapter
Ulazni\izlazni uređaji	Tastatura i miš	Tastatura i miš
Za instalaciju za CD-ROM-a	CD - ROM drajv	12x ili brži CD-ROM drajv
Za mrežnu instalaciju	Mrežni klijent ili butabilni disk	Mrežni klijent ili butabilni disk

Ovo predstavlja minimalnu i preporučenu hardversku zahtevnost za instalaciju XP-a, naravno naglašava se da je potrebna prilično jaka konfiguracija za udoban rad sa XP-om. Treba još i reći da je za mrežnu instalaciju fizički

potrebno više od 650 MB praznog prostora na hard disku za samu instalaciju, za razliku od instalacije sa CD-ROM drajva.

4. IZMENE I NOVINE

Jedna od, na prvi pogled vidljivih izmena je upravo *Start* meni. U vrhu se nalazi lista postojećih korisnika i trenutno aktivni korisnik (ovo je već viđeno na Macintosh-u počev od MacOS-a 8). Duplim klikom na sličicu može se promeniti slika, takođe i podešavanja vezana za korisnika kao što su vrsta naloga (administrator ili korisnik) i lozinka. Postoji opcija vraćanja na stari Start meni, dok novi uz veću funkcionalnost i veću mogućnost prilagođavanja korisniku nudi i listu najčešće korišćenih programa koja se nalazi sa leve strane menija. I *Taskbar* je doživeo neke izmene. Kada iz nekog razloga otvorite više puta isti program (Internet Explorer) ili više prozora jednog istog programa (kao što su Word,Excel...) ranije se na *Taskbaru* pravila velika gužva. Sada je to rešeno tako što se isti programi automatski grupišu „ispod“ jednog tastera na baru. Takođe postoji i mogućnost „sakrivanja“ neaktivnih aplikacija i ikona u *system tray*-u ...sve sitnice, ali korisne.

4.1. VIŠEKORISNIČKA PLATFORMA

Windows XP je pravljen kao višekorisnička platforma pa stoga i ne čudi mogućnost smene korisnika bez restartovanja. Čak je moguće ostaviti programe startovane. Postoji i pomoć za zaboravne korisnike koji teško pamte svoju šifru i to tako što mogu da kreiraju *Password Reset Disk* pomoću koga uvek mogu da se uloguju. Jos jedna u nizu interesantnih opcija jeste *Files and Settings Transfer Wizard* koji omogućava korisnicima da imaju dva računara (recimo, jedan kod kuće a drugi na poslu), da prenesu s jedne mašine na drugu sva bitna podešavanja: e-mail nalog, podešavanje displeja, foldera i taskbara, regionalna podešavanja, kao i *My Documents*, *My Pictures* i *Favorites*. Izuzetno korisno za one koji svoj posao nose kući i obrnuto, a pri tome hoće da se osećaju kao da rade na istoj mašini.

4.2. MOBILNOST I PODRŠKA ZA RAD SA VIŠE MONITORA

Ako posedujete laptop, ima jos nekih poboljšanja koja vam mogu ulepšati život. Jedno se odnosi na prikaz fontova na ekranu. U *Display Properties* postoji mogućnost menjanja fontova, po defaultu je uključeno *Standard* za standardne monitore, ali za LCD monitore postoji opcija *Clear Type* koji poboljšava izgled teksta. Podržana je i mogućnost priključivanja drugog monitora,

ali su mogućnosti mnogo veće nego na prethodnim verzijama Microsoftovih operativnih sistema. Moguće je da se na jednom monitoru, bez upotrebe drugih programa, rade recimo neke tabelarne kalkulacije, a na drugom čita pošta ili obrađuje tekst. Ili još bolje da na jednom imate otvoren program tipa Photoshop, a na drugom njegove alate.

4.3. OPTIMIZACIJA

Ako posedujete „preporučenu“ konfiguraciju za rad sa XP-om onda će vam njegovo startovanje i rad u njemu sigurno zagorčati život, jer će sve raditi toliko sporo da ćete vrlo brzo poželeći da se vratite na 98-icu (...ili 3.11....). Da bi olakšali život takvim korisnicima programeri iz Microsofta su ponudili opcije u *display properties*-u kojima se „izgled“ XP-a može podesiti tako da liči gotovo identično na „dvehiljadarku“ ili na Millennium, što ima za rezultat brži rad jer gasi efekte u XP stilu i optimizuje sistem na najbrži rad ili na najbolji izgled koji crpi nezanemarljiv deo rada procesora.

4.4. ERROR REPORTING

Još jedna novina predstavlja i Microsoftov *Error Reporting*, koji čuva tehničke informacije o svakoj grešci koja se javi na računaru i ostavlja nam mogućnost da biramo da li želimo da prijavimo problem ili ne. Po potvrđnom odgovoru preko Interneta se Microsoftu šalju sve sakupljene informacije o prijavljenoj grešci i dobijaju se povratne informacije ako su slični problemi već bili prijavljivani od strane drugih korisnika, a programeri Microsofta uzimaju u obzir nastali problem prilikom izrade novog seta zakrpa i update-ova za XP.

4.5. ORGANIZACIJA PODATAKA

Windows XP automatski po instalaciji u folderu *My Documents* ima već napravljene direktorijume *My Videos*, *My Music*, *My Pictures*, *My eBooks*...Tako da u mnogome olakšava organizaciju podataka na hard disku. Prilikom čuvanja podataka automatski stavlja putanju na *My Documents* i time upućuje korisnika da tamo sačuva podatke ne bi li ih kasnije lakše pronašao.

5. CONTROL PANEL

Sada su u *Control Panel*-u pored standardnog izgleda, opcije sortirane po kategorijama, tako da se korisniku ostavlja mogućnost odabiranja prikaza koji njemu više odgovara. Prilikom prikazivanja sadržaja diska ili direktorijuma možete izmeniti način prikaza i to tako da se određeni fajlovi grupišu i to se radi vrlo lako: odabere se da se sadržaj nekog direktorijuma sortira po tipu ili po vremenu promene. XP ce prikazati odvojene grupe koje zadovoljavaju kriterijum i lako ćete naci željeni fajl. Ako se odabere *Thumbnail* pogled na svakom folderu koji sadrži slike pojaviće se četiri fotografije ili samo jedna, ako je tako podešeno. Dobijeni efekat – bez mnogo

lutanja znaćete koji folder sadrži slike i imaćete njihov *preview* na samom folderu. *Filmstrip* pogled se aktivira kada otvorite folder koji ima samo slike. Slike su poredjane u donjem delu jedna pored druge i možete ih pomerati sa kursorima. Kad kliknete na neku sliku generiše se veliki *preview* u sredini ekrana.

Slika 1. *Filmstrip view*

6. MULTIMEDIA

Uz Windows XP dolazi novi Media Player 8.0. On je istovremeno video i CD player i Internet radio tjuner. Pored slušanja muzike, gledanja video klipova, sad postoji mogućnost reprodukcije DVD filmova. Takođe se mogu kopirati muzički CD-ovi na hard i sa harda na CD. Taj mač sa dve oštrice im je doneo mnogo slave ali i nevolja, korisnici su bili oduševljeni ali vlasnici izdavačkih kuća uložili su proteste zato sto nije obraćena pažnja na copyright, pa su se time programeri iz Microsofta zanimali pre nego što su izbacili noviju, poboljšanu verziju Media Player-a – 9.0, koji je pored dopadljivijeg izgleda većeg *scroll bar*-a i bogatijih opcija kao sto su mnoštvo skinova, podrška za veći broj formata...doneo sa sobom zaštitu copyright-a. Pored snimanja CD-ova na hard postoji i mogućnost snimanja podataka na CD bez dodatnih programa. Podržani su i CD-R i CD-RW mediji, (a u najavi je novi Media Player koji će imati podršku za pisanje DVD medija). Dovoljno je otvoriti My Computer, odabrati fajlove ili direktorijume koje treba snimiti i kliknuti na *File and Folder Tasks*, i na kraju na *Copy this file*, *Copy this folder*, ili *Copy the selected items*. Pojavice se „Čarobnjak“ (Wizard) koji će omogućiti da se podaci snime uz minimum uložene truda. Podržani su formati do 850 MB.

Slika 2. *Windows Media Player 9.0*

6.1. WINDOWS MOVIE MAKER

Tu je takođe i Windows Movie Maker 1.0, koji je pre nekoliko meseci dobio noviju verziju – 2.0. Pre svega razlike u odnosu na prethodne verzije su više nego očigledne, pored šminkanja u XP stilu interfejs je dobio značajna poboljšanja. Sad je mnogo lakše praviti filmove, bilo da ih snimate web kamerom ili obrađujete već postojeći postoje opcije koje same detektuju kameru i može se podesiti da se automatski prebace filmovi i slike sa aparata ili kamere, kad se one priključe, doduše na USB port, ali eto još jedne korisne olakšice. Editovanje, kopiranje, brisanje i sečenje delova filmova veoma je olakšano, otprilike sve radi na jedan klik, tako da se uz

minimalan napor postižu vrhunski rezultati. Pregršt opcija dato je i prilikom čuvanja pomenutog editovanog fajla, tako da ni profesionalci neće imati nista protiv da s vremena na vreme upotrebe Movie Maker. Jedina „mana“ je to sto se fajlovi obrađeni u Movie Maker-u mogu cuvati samo u *.wmv formatu što daje mala ograničenja...

7. MREŽA

Sada je u samom Windows- u omogućeno da cela mreža ima izlaz na Internet preko jednog modema, kao i da svaka mašina u mreži bude zaštićena *firewallom*. Takođe, zahvaljujuci opciji *Remote Desktop*, omogućen je pristup do kompjutera preko mreže ili Interneta čak i ako neko drugi radi na njemu. Vaši nalozi neće se „svađati“ i svako će imati utisak da je mašina samo „njegova“. Pri tom možete koristiti sve, od fajlova i programa, pa do Mreže i štampača. Na primer, na poslu startujete neke programe i odete kući, konektujete se na vaš računar i na desktopu kućnog računara pratite kako se ti poslovi odvijaju i pokupite završene rezultate. Uz XP se standardno isporučuje Internet Explorer 6.0, nova, unapređena verzija kao i Windows Messenger koji zamenjuje dosadašnje programe za online/offline chat kao sto su ICQ, Yahoo Messenger i drugi; podržano je slanje slika, fajlova, muzike, kao i slanje poruka na mobilne telefone i pejdžere. Internet Explorer je doživeo značajne promene, pre svega ubačen je media bar, kao standardni toolbar, koji služi za slušanje media fajlova i Internet radija a koji, uz dobru konekciju, može biti veoma koristan. Ostvarivanje konekcija i podešavanje parametara prilikom povezivanja, bilo na Internet ili u lokalnu mrežu znatno je olakšano upotrebom raznih Wizarda koji posao rade umesto nas, a pola posla se svodi na kliktanje „next,next,next.....finish“.

8. PLUG AND PLAY

Plug and Play kompatibilnost doživljava vrhunac kod Windows XP-a. Bilo da su uređaji tipa za UBS (universal serial bus), IEEE 1394 (poznatiji kao FireWire), SCSI (small computer system interface) ili BlueTooth povezivanje ne može biti lakše. Čim se uređaji priključe detektovanje od strane XP-a je automatsko. Dok je za PCI (Peripheral component interconnect) i ISA (Industry shared architecture) Plug and Play uređaje potrebno ugasiti računar, instalirati uređaje, pa restartovati računar koji će automatski prepoznati i zapoceti Plug and Play instalaciju. Naravno, ako u svojoj bazi XP nema drajver za uređaj zatražiće da se pokaze putanja do drajvera ili ubaci CD ili drugi medij sa drajverom. Da bi se instalirao bilo koji Plug and Play uređaj potrebno je da je korisnik ulogovan kao administrator, jedini izuzetak je instalacija štampača, za koji nije potreban nivo administratora. Ako je Plug and Play uređaj, recimo CD-RW instaliran i onda skinut sa mašine sve informacije o drajveru i o samom uređaju ostaju u XP-u tako da ponovno povezivanje

uređaja sa računaru ne zahteva nikakvu instalaciju i slično, i ne zahteva reinstalaciju od strane administratora.

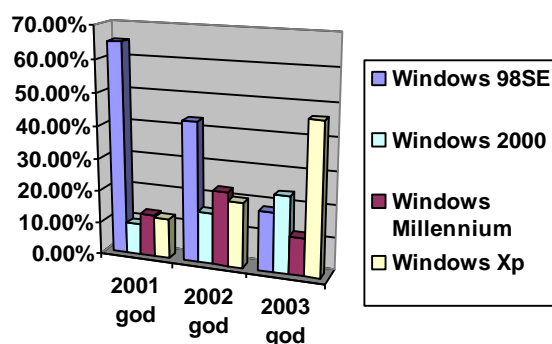
9. SUPPORT I UPDATE

Kao i za prethodne verzije Windows-a Microsoft je obezbedio podršku na mrezi i obimnu Help aplikaciju u okviru samog Windows-a. Help poseduje tutoriale, FAQ kao i index tema i pitanja grupisanih po slicnosti radi lakšeg pronalaženja odgovora za datu temu. Po defaultu je uključen Microsoft Windows Update koji obavestava o najnovijim drajverima, sigurnosnim zakrpkama, dopunama, novim verzijama raznih aplikacija i poboljšanjima već postojećih. Za razliku od prethodnih aplikacija za update starijih verzija Windows-a i ovaj update je rađen kao Wizard i sam se konektuje (uz prethodno odobrenje) na datu stranicu, izlista moguće update-ove i čeka odobrenje od korisnika da počne download, koji ide dosta brže nego kod prethodnih verzija Windowsa jer je, po nezvaničnim informacijama upotrebljen sistem rada nekih od download acceleratora. Kada radi update Windows XP u root-u particije na koju je instaliran pravi folder „WU Temp“ u koji smešta instalacije update-ova tako i da ako se desi da dođe do neočekivane diskonekcije instalacije ostaju sačuvane na hard disku, i mogu se manuelno instalirati.

9.1. HELP AND SUPPORT CENTER Help and Support Center je doživeo velike izmene i jedna je od novina na koju su u Microsoftu veoma ponosni. Radi se o tome da ju programeri za XP-ov *HELP* bukvalno pokupili sve najbolje iz prethodnih verzija Windowsa, dodali mnoštvo stvari, sve to lepo upakovali, zašarenilo i servirali, a sam Help odaje utisak da je u njega uloženo mnogo truda i da je na svaku sitnicu u njemu obraćeno dovoljno pažnje. U Helpu se pored standardnog Tutoriala sada mogu naći i uputstva za instalaciju svih mogućih (...i nemogućih) uređaja grupisana po temama. Sva potrebna setovanja objašnjena su u step-by-step stilu tako da bi vam jedini problem za instalaciju bilo kog uređaja predstavljalo nepoznavanje engleskog jezika, međutim i to je rešeno - od skora su izašle i srpske verzije Microsoft Windows XP-a, tako da je i taj eventualni problem rešen. Ako ni to ne pomogne tu je uvek i Online Help, jedan klik na Home ili na Index povezuje vas sa Microsoftovom bazom podataka na Internetu gde se, opet uz minimalan trud mogu pronaći sve dostupne informacije.

10. KONKURENCIJA Iako je preuzeo vodeću ulogu na tržištu operativnih sistema XP-ov jedini ozbiljan konkurent su Unix-ovi open source operativni sistemi, koji pored toga sto su potpuno besplatni i što se mogu „skinuti“ sa Interneta imaju neverovatno veću stabilnost i pouzdanost u radu u odnosu na Windows-e....međutim niko ne veruje da Microsoft sedi skrštenih ruku i gleda kako Red Hat Linux uzima deo kolača sa tržišta operativnih sistema. Naravno stvar je u tome da se javlja sve više korisnika koji će radije instalirati besplatni legalni

operativni sistem na svoj računar nego plaćati preko 100 USD za Pro verziju Windows XP-a. Interesantna je i konkurencija u firmi „Lindows.com“ koja je krajem 2002. god izbacila verziju 3.0 svog Lindows OS-a čija je ciljno tržište korisnik koji ne može da se odluči između Windows-a i Linuxa (bilo zbog novca bilo zbog drugih stvari) i onaj deo kupaca koji koristi oba sistema koja se jednostavno „ne vole“ sto se kompatibilnosti programa, aplikacija, drajvera i svega ostalog tiče. Lindows predstavlja kompromisno rešenje jer omogućava kompatibilnost sa programima pravljenih za jednu i za drugu platformu. Druga velika prednost je „Click-N-Run-Warehouse“ servis koji omogućava korisnicima da za 99 USD dobija mogućnost da u narednih godinu dana sa sajta ove firme preuzima sve programe koji su sertifikovani za rad sa ovim operativnim sistemom. Dok za 129 USD dobijaju proširenu verziju sa diskom sa najkorisnijim programima; i konačno za 500 USD dobija se mogućnost da prodavci računara instaliraju Lindows na koliko god računara žele i naravno da „skidaju“ sve programe sa lindows.com -a.

Grafikon 1. Zastupljenost operativnih sistema Windows na desktop i office računarima

11. ZAKLJUČAK

Sabiranjem i oduzimanjem svih utisaka dolazi se do zaključka da je u Windows XP uloženo nezanemarljivo mnogo truda i da prisutne novine umnogome olakšavaju rad, i da se nastavila tradicija „u jednostavnosti leži uspeh“. XP stvarno deluje lepše od bilo kog drugog Microsoftovog Operativnog Sistema i primetan je trud uloženi na dopadljivost ovog OS-a. Windows XP se zaista diže brže od Millennium Edition i od Windowsa NT 5, tj 2000, rad je udobniji, ima puno olakšica ali se u praksi pokazao problem sa nekompatibilnošću hardvera i softvera sa XP-om, i to u mnogo većoj meri nego sa prethodnicima, međutim ti problemi su kratkog veka jer proizvođači se prilagođavaju Microsoftu i izbacuju novi

hardver i novi softver sa posebnim instalacijama rađenim specijalno za XP, jer nije mala stvar kada se na 46.5% PC-ja u svetu nalazi upravo Windows XP. Doduše ni Microsoftovi programeri ne ostaju ravnodušni već izlaze u susret korisnicima redovno izbacujući nove update-ove, patch-ove i security fix-ove, čak i pre nego što se javi bilo kakva pretnja. Odavno je već u prodaji u osnovnim verzijama XP-a implementiran i SP1 (Service Pack 1), koji sadrži sve izmene, dopune, ispravke i prepravke koje su se detektovale u toku rada, a dok je pisan ovaj seminarski rad očekuje se promocija SP2 (Service Pack 2), koji bi trebao da zaokruži i otkloni 70% problema vezanih za sigurnost, bezbednost, stabilnost i kompatibilnost u radu, i da posle dve godine prikaze XP u pravom svetlu. Jednostavno rečeno Microsoft je još jednom uspeo da napravi platformu koja će odgovarati širokom spektru korisnika i koja predstavlja najlakši način, u vremenu u kom novi se broj novih korisnika povećava aritmetičkom progresijom edukacije upravo onih korisnika koji se prvi put sreću sa računarom, a da ostane na nivou i da ga ne uprosti kako bi se zadovoljili apetiti profesionalaca.

12. LITERATURA

- [1] Microsoft, "Implementing and Supporting Microsoft Windows XP Professional", *Microsoft Training and Certification – Electronic Edition*, (10/2001), course number 2272b, part number x08-56320
- [2] www.sk.co.yu ,decembar 2003.
- [3] www.microsoft.com ,decembar 2003.
- [4] www.global-analyse.de ,decembar 2003.
- [5] www.lindows.com ,decembar 2003.

Gotovi seminarski, maturski, maturalni i diplomski radovi iz raznih oblasti, lektire , puškice, tutorijali, referati - specijalizovan tim za usluge visokokvalitetnog pisanja, istraživanja i obradu teksta za kompletan region Balkana.

Posetite nas na sajtovima ispod:

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKI.NET

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

Dostupni smo Vam 24h 365 dana u godini.

Za gotove verzije rada obratiti se na mail:

maturskiradovi.net@gmail.com

061/ 11-00-105

Seminarski, diplomski, maturski radovi, prevodi na engleski i eseji...